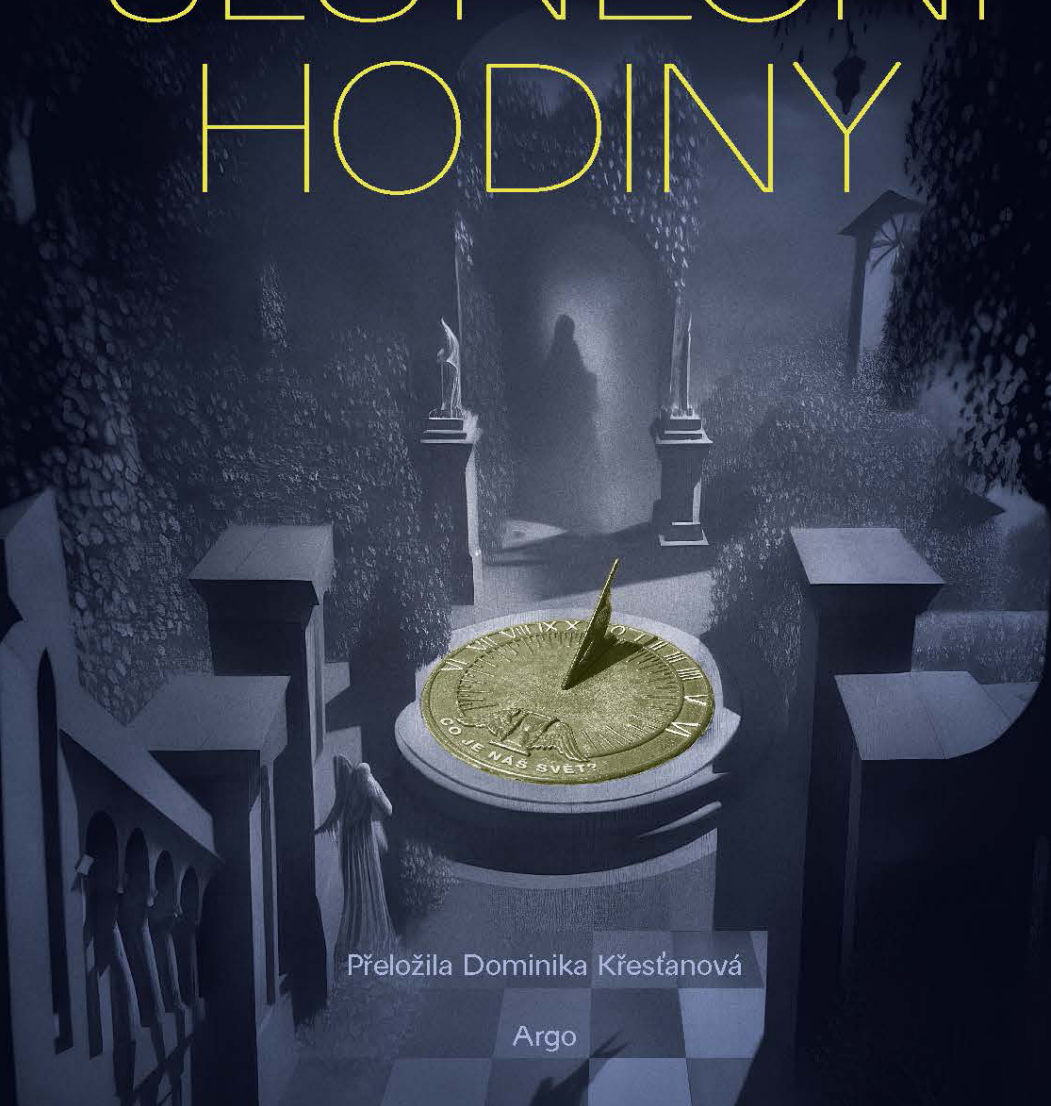

Román od autorky hororu *Dům na kopci*

Shirley Jacksonová

SLUNEČNÍ HODINY

Přeložila Dominika Křestánová

Argo

Shirley Jacksonová

SLUNEČNÍ HODINY

Přeložila Dominika Křesťanová

Argo

Czech edition © ARGO, 2023

Copyright © 1958 by Shirley Jackson

Translation © Dominika Křesťanová, 2023

Cover © Martin Radimecký, 2023

ISBN 978-80-257-3988-4 (váz.)

ISBN 978-80-257-4088-0 (e-kniha)

Pro Bernice Baumgartenovou

Po pohřbu se vrátili do domu, nyní už neoddiskutovatelně vlastněného paní Halloranovou. Stísněně, nejistě postávali v rozlehlé, půvabné vstupní hale a sledovali, jak paní Halloranová odchází do pravého křídla zpravit pana Hallorana o tom, že rozloučení s Lionelem proběhlo bez melodramat. Mladá paní Halloranová, upírajíc pohled na tchynina záda, rezignovaně poznamenala: „Mohlo by to s ní na prahu seknout. Fancy, берушко, líbilo by se ti, kdyby to s babičkou na prahu seklo?“

„Ano, matko.“ Fancy se zatahala za dlouhou sukni černých šatů, do kterých ji babička navlékla. Mladé paní Halloranové připadalo, že černá se pro desetiletou dívku nehodí a šaty že jsou tak či onak moc dlouhé a rozhodně příliš fádni a hrubé na rodinu jejich postavení, dokonce se ještě ráno v den pohřbu pokusila prosadit svůj názor astmatickým záchvatem, ale bez ohledu na něj Fancy skončila od hlavy k patě v černém. Dlouhá černá sukně šatů ji zabavila na celý pohřeb i po cestě autem, a nebýt přítomnosti babičky, mohl to být dokonale vydařený den.

„Budu se za to modlit do konce svých dnů,“ pravila mladá paní Halloranová a zbožně sepjala ruce.

„Co kdybych do ní strčila?“ navrhla Fancy. „Jako ona strčila do tatínka?“

„Fancy!“ okřikla ji slečna Ogilviová.

„Jen ať to řekne, když chce,“ hájila dcerku mladá paní Halloranová. „Podle mě by si to měla pamatovat. Řekni to ještě jednou, holčičko.“

„Babička zabila tatínka,“ zopakovala Fancy poslušně. „Shodila ho ze schodů a zabila ho. Babička. Je to tak, ne?“

Slečna Ogilviová zvedla oči k nebi, ale s ohledem na dnešní smutnou příležitost ztišila hlas. „Maryjane,“ řekla, „ty to dítě kazíš a dost možná si kvůli tobě nadobro zhatíš vyhlídku, že by zdědila –“

„V tento den,“ pravila mladá paní Halloranová a stáhla svůj myší obličejík do káravě důstojného výrazu, „bych si přála, abyste si vy všichni, jak tu stojíte, laskavě uvědomili a dobře zapamatovali jednu věc. Z Fancy je dnes sirotek bez otce, jelikož tahle odporná stará ženská nesnesla, aby dům patřil někomu jinému a já abych nadále byla manželkou a milovanou družkou.“ S mělkým nádechem si přitiskla ruce na prsa. „Shodila ho ze schodů,“ dokončila hořce.

„Král, duch zavražděného otce,“ poznamenal Essex směrem k Fancy. Zazíval, zavrtěl se na sametovém sedátku a protáhl se. „Kde je pohřební pečeně? Přece nás ta bába nechce umorit hladý, když už má všechno?“

„Taková nehoráznost,“ ozvala se mladá paní Halloranová, „myslet na jídlo, když Lionel skoro ještě nevychladl. Fancy,“ zavelela a natáhla ruku. Fancy se neochotně pohnula, dlouhá černá sukně se zhoupala a mladá paní Halloranová zamířila k hlavnímu schodišti. „Moje místo je teď u mého sirotečka bez otce,“ oznámila přes rameno. „Večeři ať mi odnesou nahoru, mně i Fancy. Beztak mám dojem, že na mě zase jde astma.“

KDY BUDEME ŽÍT, NE-LI NYNÍ? tázal se nápis vyvedený černým, zlatem stříknutým švabachem nad klenutým oknem na odpočívadle schodiště. Mladá paní Halloranová se před oknem zastavila a otočila se. Fancy, zamotaná do dlouhé sukně, se pachtila za ní. „Běda,“ pravila mladá paní Halloranová, jednu ruku na prsou a konečky prstů druhé spočívající na širokém naleštěném zábradlí, „tříkrát běda. Tak už si pospěš, Fancy.“ Společně, matka zlehka opřená o dceřino rameno, pokračovaly chodbou do

hlubin levého křídla, které ještě nedávno sdílely s Lionelem, až jim zmizely z očí.

Essex je znechuceně sledoval pohledem. „Skoro si myslím, že Lionel by pomyšlení na smrt jen uvítal,“ poznamenal.

„Nech si ty ohavnosti,“ napomenula ho slečna Ogilviová. „Ani přede mnou laskavě nezapomínej, že jsme zaměstnanci, ne členové rodiny.“

„Já tu ovšem jsem, když dovolíte,“ ozvala se znenadání z nejtemnějšího kouta pokoje tetička Fanny. „Vám pochopitelně ušlo, že je tetička Fanny tady, ale prosím vás, kvůli mně se v konverzaci vůbec neomezujte. Jsem členka rodiny, to jistě, ale to neznamená –“

Essex znovu zívá. „Mám hlad,“ oznámil.

„Jsem zvědavá, jestli bude rádná večere. Co jsem tady, je tohle první pohřeb,“ přidala se slečna Ogilviová, „a nemám představu, jak to zvládnou. Navrhuji nicméně, abychom se šli posadit.“

„Nikoho by ani na vteřinu nezarazilo, kdyby tetička Fanny zůstala pěkně sedět ve svém pokoji,“ poznamenala tetička Fanny. „Vyřídíte manželce mého bratra,“ obrátila se k Essexovi, „že s ní přijdu truchlit po večeri.“

„Pro mě je ten pohřeb taky první,“ řekl Essex. Líně se zvedl a znovu se protáhl. „Na člověka z toho jde spaní. Myslíte, že stará dáma vzhledem k dnešní příležitosti zamkne gin?“

„V kuchyni ho budou mít dost a dost,“ odpověděla slečna Ogilviová. „Ale pro mě jen kapku, díky.“

„Hotovo,“ pravila paní Halloranová. Stála za manželovým kolečkovým křeslem, shlížela na jeho zátylek a pro tu chvíli se nemusela nijak tajit s tím, jak je znuděná. Než byl pan Halloran natrvalo upoutaný na invalidní vozík, mnohdy jí dalo práci ovládat výraz obličeje a drobná negující gesta rukou, ale když teď seděl v křesle a nemohl se rychle otočit, chovala se k němu povždy taktně, ochranně se držela za jeho zády a mluvila vlídně a laskavě.

„Je pryč, Richarde,“ řekla. „Všechno proběhlo hladce.“

Pan Halloran byl uplakaný, ale to nebylo nic neobvyklého; od doby, kdy mu nezbylo než si přiznat, že na druhé kolo mládí nemá nárok, se rozplakal snadno a často. „Můj jediný syn,“ zašeptal.

„Ano.“ Paní Halloranová zadržela prsty, které užuž chtěly nervózně zabubnovat na zadní stranu křesla. V přítomnosti invalidy by se člověk neměl ošívát, v přítomnosti starce uvězněného na invalidním vozíku je netrpělivost nepatřičná. Paní Halloranová si neslyšně vzdychla. „Pokus se být statečný,“ řekla.

„Vzpomínáš,“ otázal se pan Halloran rozechvěle, „jak jsme zvolili na zvony nad kočárovnou, když se narodil?“

„To je pravda,“ přitakala paní Halloranová zvesela. „Můžu na ně dát zvonit zase, jestli chceš.“

„Radši ne,“ opáčil pan Halloran. „Radši ne. Dole ve vesnici by to nemuseli pochopit, a my se nemůžeme opájet sentimentálními vzpomínkami na úkor veřejného mínění. Radši ne. Ostatně,“ dodal, „jejich hlas už stejně k Lionelovi nedolehne.“

„Když teď Lionel není mezi námi,“ pravila paní Halloranová, „budu muset sehnat někoho, kdo se postará o panství.“

„Lionel ho spravoval hodně bídě. Byly doby, kdy jsem měl z terasy krásný výhled na růžovou zahradu, kdežto teď vidím jen živý plot. Ať všechny ty keře vykácíš, hned.“

„Neměl by ses rozčilovat, Richarde. Vždycky jsi byl dobrý otec, a já se postarám, aby ty keře prořezali.“

Pan Halloran se v křesle pohnul a oči se mu zalily slzami. „Pamatuješ, jak jsem si chtěl nechat jeho vlásky?“

Paní Halloranová nasadila posmutnělý úsměv, obešla křeslo a zadívala se na manžela. „Richarde, zlato,“ řekla. „Tohle ti nedělá dobře. Nikoho na světě neměl Lionel tak rád jako tebe.“

„To není správné,“ namítl pan Halloran. „Lionel teď má ženu a dítě, nemůže dávat přednost otci. Orianno, musíš s ním promluvit. Řekni mu, že s tím nesouhlasím. Má povinnost pouze

a především k té dobré ženě, kterou si vzal, a svému rozkošnému děcku. Řekni Lionelovi...“ Nejistě se zarazil. „To Lionel umřel?“ zeptal se po chvíli.

Paní Halloranová se přesunula zpátky za křeslo a unaveně zavřela oči. Uváživě zvedla ruku, jemně ji položila manželovi na rameno a řekla: „Pohřeb proběhl jaksepatří.“

„Vzpomínáš,“ pravil starý pán, „jak když se narodil, dali jsme zvonit na zvony nad kočárovnu?“

Paní Halloranová tiše odložila sklenku s vínem a přejela pohledem z Essexu na slečnu Ogilviovou. „Sejde tetička Fanny dolů na dezert?“

„Aby tento navýsost šťastný den končil v dokonalé harmonii,“ podotkl Essex.

Paní Halloranová se na něj dlouze zahleděla. „Po takové poznámce,“ pravila po chvíli, „by vám Lionel nepochybně připomněl, že tu nejste kvůli ironii, ale proto, abyste provedl nástěnné malby ve snídaňovém salonku.“

„Drahá Orianno,“ opáčil Essex a strojeně se zasmál. „Nečekal jsem, že vás nachytám při omylu. Nástěnné malby ve snídaňovém salonku maloval ten minulý mladý muž, já jsem ten mladý muž, který má provést katalogizaci knihovny.“

„To by Lionel nevěděl,“ ozvala se slečna Ogilviová uzarděle.

„Ale nejspíš by to tušil,“ pravila paní Halloranová přátelsky a dodala: „Tetička Fanny je za dveřmi, slyším ji pokašlávat. Essexi, běžte jí otevřít, nebo se neodhodlá vzít za kliku.“

Essex rozmáchle otevřel dveře. „Dobrý večer, tetičko Fanny,“ řekl. „Doufám, že vám dnešní smutný den svědčí.“

„Se mnou si nikdo nemusí dělat starosti, děkuji pěkně. Dobrý večer, Orianno, slečno Ogilviová. Vážně se neobtěžujte, prosím, všichni přece dobře víte, že o tetičku Fanny se nemusíte starat. Já mileráda postojím, Orianno.“

„Essexi,“ zavelela paní Halloranová, „přistavte tetičce Fanny židli.“

„Jsem si jistá, Orianno, že se do toho tomu mladíkovi vůbec nechce. Jsem zvyklá se o sebe postarat, to sis už nepochybně všimla.“

„Skleničku vína pro tetičku Fanny, Essexi.“

„Já piju víno jen se sobě rovnými, Orianno. Můj bratr Richard –“

„Odpočívá. Večeři už dostal, tetičko Fanny, i léky, a ujišťuju tě, že se s ním později můžeš beze všeho vidět. Okamžitě se posad, tetičko Fanny.“

„Nevychovávali mě k tomu, abych si nechala poroučet, Orianno, ale teď jsi zřejmě paní domu ty.“

„To jsem. Essexi.“ Paní Halloranová se v křesle svižně otočila a opřela si hlavu. „Chci slyšet, jak jste marnil mládí. Jen ty skandální části.“

„Moje stezka je čím dál užší a přímější,“ začal Essex. „Roky doléhají čím dál silněji. Cesta se mění v ostří nože a já se sunu dál, vděčný i za to málo, a z obou stran i shora se sbíhají a svírají roky.“

„To nezní zrovna skandálně,“ podotkla paní Halloranová.

„Obávám se, že tenhle mladý muž nezažil nic z toho, čemu jsme svého času říkaly ‚výhody‘,“ řekla tetička Fanny. „Ne každý měl to štěstí, aby vyrůstal v přepychu a dostatku, Orianno. Což zrovna ty nepochybně víš víc než dobře.“

„Statistika je neúprosná,“ pokračoval Essex. „Když mi bylo dvacet a neměl jsem o čase sebemenší ponětí, pravděpodobnost, že umřu na srdeční chorobu, byla jedna ku sto dvaceti. Když mi bylo pětadvacet a poprvé mě ošálila pomýlená vášeň, pravděpodobnost, že umřu na rakovinu, byla jedna ku sedmdesáti osmi. Když mi bylo třicet a hodiny a dny se začaly stahovat kolem mě, pravděpodobnost, že umřu při nehodě, byla jedna ku triapadesáti. Teď je mi třicet dva, stezka se zužuje víc a víc a pravděpodobnost, že na něco umřu, je jedna ku jedné.“

„Hluboká myšlenka,“ podotkla paní Halloranová, „ale moc skandální mi pořád nepřipadá.“

„Slečna Ogilviová přechovává v ebenové krabičce ukradené z hudebního salonku a schované pod kapesníky v horním šuplíku prádelníku všechny vzkazy, které jí psal Richard Halloran před čtyřmi lety, v době, než byl upoután na invalidní vozík, jestli to není příliš neomalená poznámka,“ pravil Essex. „Každý večer jí jeden nechával pod tou velkou modrou smaltovanou vázou v hale.“

„Kristepane,“ hlesla slečna Ogilviová a zbledla. „Tohle přece nemyslela, když chtěla něco skandálního.“

„Nemusíte se namáhat, slečno Ogilviová,“ ozvala se paní Halloranová pobaveně. „Essex si coby knihovník zvykl všechny vás špehovat. Přináší mi nadmíru zábavné historky a jeho informace jsou naprosto spolehlivé.“

„Okamžik pravdy,“ pravila tetička Fanny upjatě. „Taková vulgární nestoudnost, říkála jsem to tehdy a říkám to i teď.“

„Nezůstala bych –“ namítla slečna Ogilviová zdráhavě.

„Ale zůstala, zůstala. Nic na světě vás nemohlo vystrnadit. Chyba ovšem byla myslet si,“ řekla paní Halloranová vlídně, „že můžete vystrnadit mě. Chyba tetičky Fanny, pochopitelně.“

„To jsou naprosto zbytečné nechutnosti,“ ohradila se tetička Fanny. „Byla bys tak velice laskavá, Orianno, a dovolila mi odejít?“

„Zůstaň tady a dopij si víno, tetičko Fanny. Essex ti povypráví nějaké skandálnější historky.“

„Stezka se zužuje čím dál víc,“ prohlásil Essex s úsměvem. „Jestlipak si tetička Fanny vzpomíná na ten večer, kdy to o Lionelových narozeninách přehnala se šampaňským a chtěla po mně –“

„Já snad budu zvracet,“ přerušila ho tetička Fanny.

„Velice laskavě ti to dovoluji,“ řekla paní Halloranová. „Essexi, to se mi nelíbí. Na vás, na rozdíl od tetičky Fanny, by neměl padnout ani stín podezření. Fanny, jestli skutečně hodláš něco předvádět,

dej se do toho. Ráda bych se před backgammonem ještě prošla, a už tak mám dneska program nadobro rozhozený. Slečno Ogilviová, už jste dopila víno?“

„Ty chceš hrát backgammon?“ zhrozila se tetička Fanny. „Dneska?“

„Dům je teď můj, jak jsi mi sama připomněla, tetičko Fanny. Nevidím důvod, proč bych si v něm nemohla zahrát backgammon.“

„Vždyť to říkám, neomalenost,“ opáčila tetička Fanny. „Jsme v domě smutku.“

„Jsem přesvědčená, tetičko Fanny, že Lionel by si to s umíráním rozmyslel, kdyby měl za to, že mi jeho pohřeb naruší partii backgammonu. Už máte dopito, slečno Ogilviová?“ Paní Halloranová se zvedla ze židle. „Essexi?“

Možná není od věci seznámit se s celkovým rázem výše zmíněného domu. Stál na nevelkém návrší a všechna země v dohledu náležela rodině Halloranových. Jejich pozemky oddělovala od zbytku světa kamenná zeď vedoucí kolem celého panství, takže všechno uvnitř patřilo Halloranovým a všechno venku nikoli. První pan Halloran, otec Richarda a tetičky Fanny – tehdy ještě Frances Halloranové –, byl muž, kterého nečekané nabytí ohromného jmění zaskočilo natolik, že ho nenapadlo nic lepšího než za ty peníze vybudovat svůj vlastní svět. Jeho představa, kterou architektovi, návrhářům interiéru, tesařům, zahradním architektům, zedníkům a přidavačům, kteří dům vytvářeli, předal jen velice vágně, byla, že tu má být všechno. Zbýlý svět, ten, který Halloranové nechávali za zády, bylo třeba nemilosrdně vyplnit a všechno krásné přemístit do a kolem domu – na budoucí obyvatele mělo v domě čekat nekonečně rozkoší. Dům musí být nadmíru vyzdobený a vyšperkovaný a pozemky zušlechtěné a udržované s maximální péčí. Na okrasném jezírku před domem musí být labuť a někde ať je pagoda, labyrint a růžová zahrada. Na stěnách domu budou

pastelovými barvami vyvedeny výjevy s nymfami a satyry skotačícími mezi květinami a stromy. Bude tu hodně stříbra, hodně zlata a také nemálo smaltu a perleti. Obrazy pana Hallorana nijak nezajímaly, ale ohledně několika určitých kusů návrháři ustoupil. Trval nicméně na tom, aby jeho portrét – neboť byl praktický a marnivý – visel nad krbem v místnosti, kterou návrhář s horlivou vynalézavostí nazval „vaším salonem“. Pana Hallorana nezajímaly ani knihy, ale pod tíhou nevěřících úsměvů architekta a návrháře kývl na knihovnu, náležitě zaplněnou mramorovými bustami a desítkou tisíc v kůži vázaných titulů, které sem dovezli po železnici a krabici po krabici nanosili do knihovny, kde je zřízcenci najatí za tímto účelem vybalili a uspořádali na police. Pan Halloran si umnul, že musí mít sluneční hodiny. Objednal je u jisté firmy z Filadelfie, která se v podobných věcech vyznala, a osobně vybral místo, kam měly přijít. Tak trochu doufal, že nápis na ciferníku – ponechaný na uvážení lidí z Filadelfie, protože o tom věděli svoje – bude znít „Je později, než si myslíš“, nebo dokonce „Pohybující se prst píše, a když byl napsal“, ale z rozmaru kohosi ve Filadelfii – nikdy se nezjistilo, kdo to byl – hodiny dorazily s nápisem CO JE NÁŠ SVĚT? Po nějakém čase se panu Halloranovi vcelku zalíbil, protože dospěl k názoru, že se vztahuje k času.

Sluneční hodiny instalovali na místo stejně pečlivě, jako rozmístili knihy v knihovně, nastavili je a seřídili, a každý, kdo by se rozhodl ignorovat malé jantarové hodiny v salonu, stojací hodiny v knihovně nebo mramorové hodiny v jídelně, mohl vyjít na trávník a určit čas podle slunce. Ze všech oken na této straně domu, totiž průčelí obráceného do zahrady s výhledem na ozdobné jezírko, viděli obyvatelé domu hodiny ve střední vzdálenosti po straně dlouhé plochy trávníku. Pan Halloran byl metodický muž. Levé křídlo domu mělo dvacet oken a dvacet jich bylo i v pravém křídle, a protože hlavní dveře uprostřed byly dvoukřídlové, v prvním